

Datum
23 januari 2006

Ons kenmerk
2006-0000012270

Onderdeel
CZW/KOA

Inlichtingen
...

T
F

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Herengracht 21
2511 EG Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl/koa

De Kiesraad
T.a.v. de Voorzitter
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onderwerp
betrokkenheid Kiesraad bij experiment
internetstemmen

Geachte voorzitter en leden van de Kiesraad,

In het kader van de Experimentenwet Kiezen op Afstand (KOA) zal het bij de Tweede-Kamerverkiezingen in mei 2007 voor de Nederlandse kiesgerechtigden in het buitenland mogelijk zijn om hun stem uit te brengen via internet of telefoon. Binnen het ministerie van BZK is de projectgroep KOA verantwoordelijk voor de organisatie van dit experiment. Daarbij moeten keuzes gemaakt worden voor de in te zetten stemapplicatie en de in te huren ICT-partner, moet het stemproces ingericht worden en worden de Nederlandse kiesgerechtigden in het buitenland voorgelicht. Hierbij zal de projectgroep nauw samenwerken met het Bureau Verkiezingen van de gemeente Den Haag, die verantwoordelijk is voor de Nederlandse kiesgerechtigden in het buitenland.

Belangrijke aandachtspunten bij de organisatie zijn de transparantie van het systeem en het stemproces, de digitalisering en de klantvriendelijkheid van het registratieproces en de kostenverlaging per uitgebrachte stem ten opzichte van het experiment in 2004.

De Kiesraad heeft in zijn brief van 19 juni 2001 aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangegeven betrokken te willen zijn bij de ontwikkeling en invoering van nieuwe technieken. Daarom nodig ik u uit om voor het experiment 'internet- en telefoonstemmen' in 2007:

- 1 een lid af te vaardigen in de externe klankbordgroep voor dit experiment
- 2 als controlerende instantie te fungeren tijdens de internetverkiezingen.

Ad 1. Bij belangrijke keuzes tijdens de organisatie van het internet- en telefoonstemmen zal het project graag advies willen inwinnen van specialisten en betrokkenen. Hiertoe is een klankbordgroep opgericht. In deze klankbordgroep hebben reeds plaatsgenomen:

- de heer H. Glaubitz, Nederlands ambassadeur in Estland
- de heer R. Houtsma, specialist elektronische identificatie ICTU en PKI overheid

Datum
23 januari 2006

Ons kenmerk
2006-0000012270

Onderdeel
CZW/KOA

Blad
2 van 2

- mevrouw H.G. van der Meijs, hoofd Bureau Verkiezingen, gemeente Den Haag
  - de heer P.C.J. van der Wel, directeur Elektronisch Platform Nederland.
- Graag zou ik van u vernemen of de Kiesraad een lid wil afvaardigen in deze klankbordgroep en wie dat zou zijn.

Ad. 2. Na overleg tussen burgemeester Deetman en minister Pechtold is besloten dat een onafhankelijke instantie de transparantie van het stelsysteem en het stemproces zou moeten controleren tijdens de vijf stembdagen van 12 tot en met 16 mei 2007. De nadruk ligt hierbij op het openen van de digitale stembus en de openbare telling van de stemmen.

Het ministerie zou deze controle willen laten uitvoeren onder verantwoordelijkheid van de Kiesraad. De Kiesraad zou hiertoe een derde specialistische partij kunnen inschakelen. Ik hoor graag of de Kiesraad deze belangrijke rol op u wilt nemen.

U kunt uw reactie richten aan de heer drs. J. Bikker, projectleider Kiezen op afstand.

Met vriendelijke groet,
de directeur Constitutionele Zaken en Wetgeving,

Datum
2 mei 2006

Ons kenmerk

Onderdeel
CZW/KOA

Inlichtingen

T
F

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Herengracht 21
2511 EG Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Kiesraad
t.a.v.
Herengracht 21
2511 EG 's Gravenhage

Onderwerp
Kiezen op Afstand

Geachte heer

In een eerder informeel verband is er tussen de Kiesraad en BZK verkend of en zo ja op welke wijze de Kiesraad beter en nauwer betrokken kon worden bij het project Kiezen op Afstand. Op verzoek van [redacted] stuur ik u bij deze een nadere explicitering van de vraagstelling.

In de brief van 20 januari j.l. is de Kiesraad uitgenodigd om voor het experiment 'internet- en telefoonstemmen' in 2007 een lid af te vaardigen in de externe klankbordgroep voor dit experiment en als controlerende instantie te fungeren tijdens de internetverkiezingen.

Ons verzoek aan de Kiesraad is:

Geef, als onafhankelijke partij, voorafgaand aan de stemming een oordeel over de betrouwbaarheid van de stembusdienst welke BZK voornemens is in te zetten. Geef aanbevelingen voor de punten waar de betrouwbaarheid kan worden verbeterd.

Met de stembusdienst wordt hier bedoeld het geheel van technische voorzieningen, procedurele en organisatorische maatregelen die gebruikt worden voor de registratie van de kiezer, voor de verzending van de stembescheiden, voor de stemming en voor de stemopneming.

BZK zal aan de Kiesraad alle beschikbare documentatie overhandigen die nodig is voor de oordeelsvorming.

Datum
2 mei 2006

Ons kenmerk

Onderdeel
CZW/KOA

Blad
2 van 2

Dit verzoek heeft het karakter van een speciaal verzoek, het is geen formele adviesaanvraag.

Op 2 oktober 2006 zal BZK een definitief besluit nemen over de doorgang van het experiment. Het oordeel van de Kiesraad dient op 5 september 2006 beschikbaar te zijn.

De planning van het experiment ziet er, op hoofdlijnen, als volgt uit:

- Testen van de stembus: juni t/m augustus 2006
- Besluitvorming: 2 oktober 2006
- Start registratieperiode: 16 november 2006
- Stemperiode: zaterdag 12 mei t/m woensdag 16 mei 2007

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, verblijf ik,

Met vriendelijke groet,

Projectleider Kiezen op Afstand

